

Roczny Plan Działania na rok: 2023

Tytuł lub zakres projektu: Przygotowanie kompleksowego wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznych

Wersja fiszki: 2

Informacje o instytucji opracowującej fiszkę

Numer i nazwa Priorytetu: 1 - Umiejętności

Instytucja: Ministerstwo Edukacji Narodowej

Dane kontaktowe osoby do kontaktów roboczych: Rafał Lawenda,
rafal.lawenda@men.gov.pl, tel.: 22 347 43 74

Numer i nazwa działania FERS: Działanie 01.06, Edukacja włączająca

Fiszka projektu wybieranego w sposób niekonkurencyjny

Podstawowe informacje o projekcie

Typ projektu FERS: Zintegrowane i kompleksowe wsparcie dla poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego

Podmiot, który będzie wnioskodawcą: Ministerstwo Edukacji Narodowej

Uzasadnienie wyboru projektu w sposób niekonkurencyjny oraz wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1079 z późn. zm.) przewiduje, że w sposób niekonkurencyjny mogą być wybrane projekty, które m.in. polegają na

realizacji zadań publicznych wynikających z przepisów odrębnych (art. 44 ust. 2, pkt 1). Projekt spełnia ten warunek.

Po pierwsze, z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2499) jasno wynika, że publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym publiczne poradnie specjalistyczne (PPP, poradnie) stanowią istotny element wsparcia dzieci, młodzieży i ich rodziny. Poradnie udzielają dzieciom (od urodzenia) i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. PPP udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom.

Wspomagają także nauczycieli w zakresie związanym z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Dodatkowo, poradnie wydają opinie bądź orzeczenia o potrzebie:

- kształcenia specjalnego;
- zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży.

Po drugie, w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.) wskazano, że system oświaty obejmuje: „poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne, udzielające dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu”. Jednocześnie, w art. 43 ww. ustawy wskazano, że „minister właściwy do spraw oświaty i wychowania koordynuje i realizuje politykę oświatową państwa (...)”, a więc określa również zadania poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz reguluje

zarówno zakres tych zadań, jak i sposób ich realizacji.

Po trzecie, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania reguluje zakres pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzonej w przedszkolach i szkołach - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).

Ministerstwo Edukacji Narodowej, z racji wskazanych powyżej działań i funkcji, jakie pełni minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, posiada odpowiedni i unikatowy potencjał kompetencyjny oraz doświadczenie w zakresie nadzoru merytorycznego nad realizacją projektów dotyczących edukacji włączającej, w tym wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznych. Zapewni to wysoką jakość działań i jednolite wdrożenie zaproponowanych rozwiązań, a także zgodność z przepisami prawa i kierunkami polityki państwa. MEN posiada także doświadczenie w realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich, co zapewni przyczyni się do realizacji celów i wskaźników ujętych w FERS.

Projekt wpisuje się także w Priorytet 6. „Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania Umiejętności” Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.

Cel szczegółowy FERS, w ramach którego projekt będzie

realizowany: ESO4.6. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (EFS+)

Cel główny projektu

Celem projektu jest przygotowanie kompleksowego wsparcia dla poradni psychologiczno-pedagogicznych, tak aby były one w stanie wspomóc rozwój wysokiej jakości edukacji włączającej, a także przygotowanie organizacyjnych podstaw do skutecznego wdrożenia zmian wspierających rozwój edukacji włączającej.

Edukacja włączająca rozumiana jest jako edukacja dostosowana do indywidualnych potrzeb dzieci, uczniów i uczennic oraz pomoc w procesie uczenia się i rozwoju już od najwcześniejszych lat życia dziecka.

Usługi świadczone przez PPP są kluczowe dla rozwoju wysokiej jakości edukacji włączającej.

Wnioski płynące z prac nad rozwojem edukacji włączającej w Polsce, rozmowy z ekspertami i ekspertkami, dostępne badania i analizy jednoznacznie wskazują, że:

1. jakość udzielanego wsparcia uwzględniającego zróżnicowanie potrzeb dzieci i uczniów, jest zależna od kompetencji, które posiada kadra pracująca w poradniach. Jednocześnie, bez odpowiednio przygotowanej kadry nie będzie możliwe wdrażanie standaryzacji wsparcia w skali ogólnokrajowej.

Rozmowy z przedstawicielami PPP wyraźnie pokazują, że oczekują oni pomocy ukierunkowanej na podniesienie kompetencji ich kadr, w zakresie:

- zarządzania procesem realizowanego przez nich wsparcia;
- realizacji zadań związanych z oceną potrzeb dzieci i uczniów oraz uczennic oraz wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, w sposób uwzględniający model biopsychospołeczny i prawocłowieczy.

Rozwijanie nowych umiejętności wymaga odejścia od dominującego dziś w działaniach diagnostycznych i postdiagnostycznych poradni podejścia medycznego na rzecz rozumienia funkcjonowania dzieci lub uczniów

zgodnie z modelem biopsychospołecznym oraz modelem prawocłowieczym. W modelu biopsychospołecznym funkcjonowanie osoby (dziecka, ucznia) rozumie się jako efekt interakcji stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych tej osoby oraz wpływ środowiska, w tym występujących w nim barier i zasobów.

2. obecnie w PPP brakuje ogólnokrajowych standardów realizacji pomocy, co powoduje, że jej poziom jest różny w różnych rejonach kraju i nie zawsze odpowiada na potrzeby dzieci, uczniów, uczennic, rodziców, kadr przedszkoli, szkół i placówek. W różnym stopniu wykorzystywane są także nowe technologie wspomagające efektywną realizację wsparcia.
3. obecny system finansowania oświaty w niewystarczającym stopniu odzwierciedla zróżnicowanie potrzeb dzieci, uczniów i uczennic, intensywność niezbędnego wsparcia, dostępność lokalnych zasobów oraz faktyczne koszty działań realizowanych przez szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i organy prowadzące.
4. interesariusze i interesariuszki (dzieci, uczniowie, uczennice, rodzice) w systemie edukacji są bardzo rozproszeni, a cechy, jakimi można ich opisać, w kontekście edukacji włączającej, to: wysoki poziom stresu i nieufności, podatność na dezinformację, lęk przed zmianą. Istnieje duża niejednorodność rozumienia pojęcia edukacji włączającej, zarówno wśród pracowników i pracowniczek PPP jak i – w większym stopniu – szkół i przedszkoli. Brak spójnego przekazu komunikacyjnego podnosi poziom niepokoju i jest jednym z głównych czynników ryzyka w realizacji celu, jakim jest podnoszenie jakości edukacji wysokiej jakości dla wszystkich.

Dodatkowo, wśród wyzwań, które zidentyfikowało MEN we współpracy z ekspertami i ekspertkami, w kontekście wsparcia poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, należy zwrócić uwagę w szczególności na to, że:

1. System reaguje zbyt późno

Obecnie, dopiero wykrycie poważnych problemów w funkcjonowaniu dzieci i uczniów pozwala na wykorzystanie środków finansowych na zapewnienie niezbędnej pomocy. Procedura wydawania orzeczeń wymaga przypisania ucznia do określonego, wąskiego katalogu rodzaju dysfunkcji, co nie uwzględnia sytuacji uczniów z problemami spoza tego katalogu.

Jednocześnie, brakuje standardów postępowania diagnostycznego oraz mechanizmów zapewniających przepływ z organu prowadzącego środków do szkoły, a następnie monitorowania jakości i efektywności udzielanego wsparcia.

2. Leczenie zamiast profilaktyki

Kluczowe znaczenie dla prawidłowego rozwoju dziecka ma wczesne wspomaganie jego rozwoju i podejmowanie działań profilaktycznych, zapobiegających wystąpieniu trudności. Niestety obecny system pomocy jest w większości reaktywny a nie proaktywny. Tymczasem profilaktyka jest bardziej skuteczna i mniej kosztowna niż uruchamianie wsparcia, gdy problemy są nasilone. Konieczne jest jednak systemowe i zintegrowane podejście do wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, oparte na współpracy i zaangażowaniu rodzin, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych oraz różnych resortów: pomocy rodzinie, pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz oświaty i związanych z nimi sektorów.

3. Napływ dzieci, uczniów i uczennic o pochodzeniu migracyjnym, w szczególności z Ukrainy

Nagle zwiększona liczba dzieci, uczniów i uczennic z Ukrainy, uciekających z kraju ze względu na trwającą tam wojnę stanowi wyzwanie dla systemu oświaty, w szczególności dla działalności PPP w obszarze ochrony zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży. Związane jest to przede wszystkim z:

- ujawniającymi się zaburzeniami emocjonalnymi wynikające m.in. z

doświadczenia uchodźstwa w związku z konfliktem zbrojnym;

- doświadczeniami traumy, objawami zespołu stresu pourazowego.

4. Przedszkola, szkoły i placówki mierzą się z obowiązkami związanymi z organizacją kształcenia specjalnego

Kształcenie specjalne realizuje się na podstawie dokumentów (orzeczeń) wydawanych przez PPP. W ich przygotowaniu poradnie powinny współpracować z przedszkolami, szkołami lub placówkami. Nie zawsze ta współpraca przebiega w sposób efektywny, co często przekłada się na brak odpowiednich działań wspierających ucznia po stronie szkoły, do której wpływa wydane przez PPP orzeczenie lub opinia.

W ramach projektu wypracowane zostaną założenia wsparcia, które następnie będzie wdrażane w powiązanim z projektem konkursie i pozwoli częściowo odpowiedzieć na wyżej wskazane wyzwania – szczególnie w obszarze kompetencji oraz uruchomienia wystandaryzowanego wsparcia.

Projekt stanowi element strategii wdrażania wysokiej jakości edukacji włączającej w Polsce, w ramach której już zrealizowano:

1. przygotowanie „Modelu edukacji dla wszystkich”, gdzie uwzględniono propozycje kompleksowych zmian w zakresie kształcenia uczniów i uczennic ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także określono zadania PPP, które są niezbędne do zapewnienia edukacji wysokiej jakości dla wszystkich uczniów, a nie tylko wybranej grupy tj. uczniów i uczennic ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – w ramach prac Zespołu do spraw opracowania modelu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powołanego przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania;
2. opracowanie zbioru rekomendacji oraz założeń obszarów zmian legislacyjnych, w tym dotyczących PPP - w ramach projektu pn. „Wspieranie podnoszenia jakości edukacji włączającej” w ramach Programu Wspierania Reform Strukturalnych Komisji Europejskiej;

3. przeanalizowanie i opisanie aktualnego stanu edukacji włączającej, w tym funkcjonowania PPP - raport pn. „Edukacja włączająca – bilans otwarcia”;
4. przygotowanie programów szkoleń dla kadr edukacji włączającej –w projekcie PO WER realizowanym przez ORE pn. „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opracowanie modelu szkolenia i doradztwa”;
5. opracowanie narzędzia diagnostycznego dla PPP z obszarów: emocjonalno-społecznego, osobowościowego i poznawczego – narzędzia opracowali eksperci i ekspertki z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Instytutu Badań Edukacyjnych w partnerstwie z Uniwersytetem SWPS;
6. opracowanie standardów oceny funkcjonowania psychospołecznego dzieci i uczniów oraz planowania wsparcia edukacyjno-specjalistycznego w przypadku występowania trudności rozwojowych lub trudności w uczeniu się uwarunkowanych występowaniem specyficznych zaburzeń uczenia się, zaburzeń rozwoju mowy i języka, zaburzeń rozwoju intelektualnego, dysfunkcji wzroku lub słuchu, autystycznego spektrum zaburzeń oraz zaburzeń zachowania i emocji - projekt realizowany przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II na zlecenie ministra ds. oświaty i wychowania;
7. wdrożenie standardów zatrudniania nauczycieli specjalistów i specjalistek w przedszkolach i szkołach niebędących specjalnymi oraz utworzenie nowego stanowiska pedagoga specjalnego w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych, wprowadzone ustawą z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1116) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi;
8. wdrożenie obowiązku wpisywania do SIO informacji o wsparciu bezpośrednio przy dzieciach lub uczniach, wprowadzonego ustawą z

dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1116). Celem tego działania jest zapewnienie, że systemowo będą zbierane bardziej dokładne informacje o jakości oferowanego wsparcia, co pozwoli na analizę tego, które formy lub metody wsparcia są efektywne, a które nie;

9. opracowanie standardów prowadzenia wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny w modelu skoncentrowanym na rodzinie przygotowanych przez Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej;
10. opracowanie instrumentów do diagnozy psychologiczno-pedagogicznej – w ramach projektu PO WER;
11. pilotażowe wdrożenie w powiatach modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej;
12. pilotaż oceny funkcjonalnej i szkolenia dla kadr poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego w ramach projektu PO WER pn. „Szkolenia i doradztwo dla kadr poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego”;
13. pilotaż Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą. Jednym z zadań centrów jest współpraca z PPP w prowadzeniu oceny funkcjonalnej.

Jednocześnie od:

- kwietnia 2024 roku realizowane są działania w ramach projektu FERS „Przygotowanie systemu informatycznego wspierającego poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne”;
- września 2025 roku realizowane jest wsparcie społecznej, więziotwórczej i włączającej funkcji szkoły w ramach projektu FERS „Wspieranie dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży”;
- października 2023 roku realizowany jest projekt „Budowa

- skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą”;
- października 2023 roku trwają prace nad wypracowaniem i zwalidowaniem rozwiązań metodycznych i organizacyjnych wspierających dostępność edukacji dla dzieci i młodzieży oraz rozwijaniem kompetencji kadr systemu oświaty w obszarze pracy z dziećmi i uczniami z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych w projekcie FERS „Wspieranie dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży”.

Dodatkowo w sierpniu 2026 r. do Wykazu prac Rady Ministrów został włączony projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustawy (nr UD452), zakładający wprowadzenie do systemu specjalistycznych centrów wspierających edukację włączającą (SCWEW) jako dodatkowej funkcji przedszkoli, szkół i placówek specjalnych.

Bazując na wynikach już zrealizowanych działań, a także wpisując się w obecnie realizowane przedsięwzięcia, projekt pozwala na wprowadzenie na poziomie ogólnopolskim zmian w sposobie funkcjonowania systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Podniesiona zostanie jakość współpracy wewnątrz sektora oświaty (pomiędzy PPP i przedszkolami, szkołami i placówkami), jak i pomiędzy jednostkami systemu oświaty a podmiotami działającymi w innych sektorach. Skróci się także czas oczekiwania na wsparcie zarówno w indywidualnych przypadkach, jak i z punktu widzenia całego systemu, co przełoży się na zwiększenie jego efektywności, zgodnie z założeniem, że im wcześniej w życiu dziecka rozpoczyna się wsparcie, tym jest ono bardziej efektywne.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie, ze wskazaniem grup docelowych (o ile dotyczy),

planowanych terminów realizacji zadań (o ile dotyczy) oraz szacunkowych kosztów ich realizacji (% budżetu projektu – o ile dotyczy):

W ramach projektu zakłada się realizację następujących zadań:

1. opracowanie założeń kompleksowego wsparcia PPP

W ramach zadania opracowane zostaną założenia kompleksowego wsparcia PPP (dalej założenia), które uwzględniać będą co najmniej:

- wypracowanie rozwiązań w zakresie pracy z dziećmi i ich rodzicami oraz innymi dorosłymi przybyłymi z Ukrainy oraz wsparcia osób z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym;
- identyfikację mechanizmów służących ocenie jakości prowadzonego wsparcia;
- wsparcie edukacyjne w zakresie:
 - efektywnej organizacji pracy w środowisku lokalnym, ukierunkowanej na podnoszenie jakości oferowanego wsparcia;
 - wdrożenia ogólnokrajowych standardów działania w poradnictwie psychologiczno-pedagogicznym umożliwiających zwiększenie dostępności wysokiej jakości wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodzin oraz wsparcia w procesie kształcenia;
 - wykorzystania oceny funkcjonalnej, opartej na modelu biopsychospołecznym i prawocłowieczym, wykorzystującej Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF);
 - pracy z dziećmi i ich rodzicami oraz innymi dorosłymi przybyłymi z Ukrainy;
 - wsparcia osób z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym;
 - nauki języka ukraińskiego i innych języków obcych (oraz Polskiego

Języka Migowego) wedle i w zakresie potrzeb wskazanych przez daną PPP;

- wsparcie doradcze w zakresie:
 - zapewnienia odpowiedniej koordynacji wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, zgodnie z założeniem, że jest ono najbardziej efektywne, kiedy jest realizowane w formule, w której optymalnie wykorzystywane są wszystkie lokalnie dostępne zasoby, niezależnie od tego, do jakiego sektora formalnie przynależą;
 - efektywnego obiegu danych (w powiązaniu z działaniami w ramach projektu FERS pn. „Przygotowanie systemu informatycznego wspierającego poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne”);
 - zapewnienia kompleksowego wsparcia edukacyjno-rozwojowego dla kadry PPP;
 - wdrożenia rozwiązań na rzecz podniesienia jakości współpracy poradni z przedszkolami, szkołami i placówkami oraz instytucjami działającymi na rzecz dzieci z innych sektorów;
 - wdrożenia mechanizmów służących ocenie jakości prowadzonego wsparcia;
 - tworzenia grup wymiany doświadczeń pomiędzy poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, szkołami, przedszkolami polskimi i ukraińskimi;
- określenie standardów wyposażenia PPP oraz stałego rozwoju kompetencji zawodowych pracowników i pracowniczek PPP.

W założeniach uwzględniony zostanie cel nadrzędny podejmowanych działań, tj. efektywne wprowadzenie trwałych zmian w funkcjonowaniu PPP. Założenia zostaną opracowane przy bezpośrednim udziale PPP, organów prowadzących oraz partnerów społecznych.

Wkładem do założeń będzie pakiet praktycznych zaleceń dotyczących

wdrożenia standardów i narzędzi wypracowanych w PO WER oraz w ramach działań finansowanych z budżetu ministra właściwego ds. oświaty i wychowania w latach 2021-2023 dotyczących pracy PPP. Zalecenia te oparte zostaną o model zarządzania zmianą w organizacji.

Założenia oraz zalecenia zostaną opracowane przez partnera projektu we współpracy z wnioskodawcą.

Dodatkowo, w ramach zadania zostaną przeprowadzone spotkania, na które zaproszeni zostaną przedstawiciele wszystkich publicznych PPP z całego kraju oraz ich organów prowadzących i partnerów społecznych. W wyniku spotkań wybrana zostanie grupa poradni, których kadra zostanie zaangażowana do opracowania założeń i zaleceń. Wybór poradni uwarunkowany będzie stopniem ich gotowości do merytorycznego zaangażowania się w prace nad założeniami i zaleceniami.

Spotkania będą miały także charakter informacyjny, tj. pozwolą wszystkim publicznym poradniom zapoznać się z ideą projektu i przygotować się do konkursu.

W oparciu o przygotowane założenia, wnioskodawca opracuje w porozumieniu z partnerem wkład merytoryczny do konkursu. Będzie on uwzględniać kwestie merytoryczne, ale także wymagania związane z przestrzeganiem zasad horyzontalnych. Tak więc w sytuacji, gdy w projektach będą udzielane granty jednostkom samorządu terytorialnego lub podmiotom kontrolowanym przez JST lub zależnym od nich, grantodawca będzie weryfikować i potwierdzać, że grantobiorcą nie jest jednostka samorządu terytorialnego (ani podmiot zależny lub kontrolowany przez jednostkę samorządu terytorialnego), w której obowiązują ustanowione przez organy tej JST dyskryminujące akty prawa miejscowego. Sposób weryfikacji będzie określony w procedurze grantowej i będzie bazować na treści kryterium wyboru projektów.

- planowany termin: do 9 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu

- planowany budżet: ok. 12% kosztów bezpośrednich

Grupa docelowa: pracownicy i pracowniczki poradni psychologiczno-pedagogicznych. Wsparcie bezpośrednie kierowane jest w pierwszej kolejności do pracowników i pracowniczek publicznych poradni.

2. bieżące wsparcie dla grantodawców oraz poradni

Grantodawcy wybrani w konkursie będą wspierać grantobiorców, tj. poradnie, w kwestiach technicznych i merytorycznych. Niemniej, ze względu na złożoność materii, potrzebę unifikacji działań na poziomie ogólnopolskim, a także w celu zapewnienia właściwego i efektywnego procesu wdrażania rozwiązań wypracowanych w projekcie, grantobiorcy będą mogli skorzystać ze wsparcia i konsultacji z MEN oraz partnerem przedmiotowego projektu. Zakłada się realizację różnych form konsultacji w zależności od potrzeb zgłoszonych przez grantodawców m.in. sesje informacyjne, warsztaty, mentoring. Wsparcie w porozumieniu z grantobiorcami może być bezpośrednio udzielane poradniom, np. w zakresie zarządzania zmianą, podnoszenia kompetencji kadr, wykorzystania narzędzi informatycznych w codziennej pracy, przejścia z podejścia „medycznego” na podejście biopsychospołeczne, uwzględniania modelu prawocłowieczego, pracy środowiskowej, efektywnej współpracy z przedszkolami, szkołami lub placówkami oraz podmiotami z innych sektorów, koordynacji realizacji wsparcia w ujęciu międzysektorowym.

W ramach tego zadania, we współpracy z grantodawcami, prowadzony będzie także stały monitoring świadczonego wsparcia. W przypadku pojawienia się problemów lub trudności w zakresie wdrażania poszczególnych rozwiązań, będą one korygowane i uspójniane na poziomie krajowym. Wszelkie modyfikacje będą uzgadniane z poradniami oraz ich organami prowadzącymi, tak aby faktycznie na zakończenie interwencji można było mówić o wdrożeniu konkretnej zmiany w funkcjonowaniu poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Jest to kluczowe zadanie dla zapewnienia efektywności całego procesu.

- planowany termin: po 9. miesiącu realizacji projektu do końca jego realizacji
- planowany budżet: ok. 64% kosztów bezpośrednich

Grupa docelowa: pracownicy i pracowniczki poradni psychologiczno-pedagogicznych.

3. zdefiniowanie empirycznych podstaw do przebudowy modelu finansowania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieci, uczniów i uczennic

Zadanie zakłada przeprowadzenie całościowej analizy, której celem jest zdefiniowanie empirycznych podstaw do przebudowy modelu finansowania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieci, uczniów i uczennic (dalej: wsparcie).

Pierwsza część zadania pozwoli ustalić czy dane dostępne na poziomie lokalnym pozwalają określić:

- jak w praktyce rozkładają się potrzeby uczniów i uczennic,
- jakie zasoby są obecnie uruchamiane przez szkoły, PPP i organy prowadzące,
- czy na ich podstawie możliwe jest wiarygodne oszacowanie kosztów wsparcia na poziomach od 1 do 3, określających intensywność potrzeby wsparcia psychologiczno-pedagogicznego¹,
- czy są wystarczające do zaprojektowania modelu finansowania wsparcia.

Analiza przeprowadzona w ramach 1. części zadania pozwoli także określić jakich danych ewentualnie brakuje, jakie zmienne należy uwzględnić oraz jakie warunki muszą zostać spełnione, aby możliwe było wypracowanie

¹ Poziom 1 oznacza potrzeby podstawowe, możliwe do zaspokojenia głównie w ramach standardowej pracy szkoły i dostępnych dostosowań. Poziom 2 oznacza potrzeby wymagające regularnego zaangażowania specjalistów i specjalistek, poradni lub dodatkowych form pomocy. Poziom 3 oznacza intensywne potrzeby, wymagające wielospecjalistycznego lub skoordynowanego wsparcia, których zaspokojenie wymaga większego nakładu zasobów, częstszych działań i współpracy kilku podmiotów.

nowego modelu finansowania wsparcia, jego testowanie oraz ewentualne skalowanie.

W ramach 2. części zadania, w oparciu o zgromadzone dane, zostaną opracowane warianty nowego modelu finansowania wsparcia.

Przewiduje się przygotowanie co najmniej następujących wariantów:

- wariant bazowy będzie opierał się na minimalnym, możliwym do pozyskania katalogu danych i będzie służył określeniu podstawowego poziomu finansowania.
- wariant oparty na 3 poziomach intensywności potrzeb wsparcia, opisanych powyżej.
- wariant mieszany będzie łączył finansowanie bazowe z komponentem zależnym od faktycznie realizowanego wsparcia.
- wariant rozszerzony, to wariant mieszany, który będzie dodatkowo analizował możliwość uwzględnienia komponentu jakości lub mierzalnych rezultatów wsparcia².

Dla każdego wariantu zostaną wskazane wymagane dane, zalety, ograniczenia oraz warunki dalszego testowania lub ewentualnego wdrożenia.

Następnie zostaną przeprowadzone fokusy konsultacyjne z przedstawicielami i przedstawicielkami JST, szkół, PPP, ekspertami i ekspertami od finansowania i danych, MEN oraz innych instytucji i organizacji, które wspierają system. Ich zadaniem będzie walidacja wyników analizy, identyfikacja ryzyk wdrożeniowych oraz ocena wykonalności rekomendowanych rozwiązań (nowego modelu finansowania).

Rezultatem zadania będzie raport końcowy zawierający: analizę luk danych

² Przez komponent jakości lub mierzalnych rezultatów wsparcia należy rozumieć możliwość powiązania części finansowania z takimi elementami jak terminowość udzielenia wsparcia, kompletność zaplanowanych działań, dostępność specjalistów i specjalistek, ciągłość wsparcia, jakość dokumentowania działań oraz poprawa organizacji współpracy pomiędzy szkołą, poradnią i organem prowadzącym.

i luk finansowych, wnioski z oceny funkcjonowania uczniów i uczennic w szkołach, warianty modelu finansowania wsparcia uzupełnione o wnioski z fokusów.

Zadanie dostarczy MEN materiału do dalszego testowania i wdrażania bardziej sprawiedliwego, funkcjonalnego i opartego na danych systemu finansowania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieci, uczniów i uczennic.

Dane do analizy zostaną pozyskane na poziomie mikro, w 1 powiecie oraz w 1 mieście na prawach powiatu. Wybór powiatów będzie miał charakter celowy i zostanie dokonany z uwzględnieniem kryteriów takich jak: gotowość merytoryczna i techniczna do udziału w badaniu, zróżnicowanie typów szkół i placówek, czy funkcjonowanie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej. Przy wyborze jednostek samorządu terytorialnego dodatkowo zostanie uwzględniona skala wyzwań związanych z organizacją wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

- planowany termin: po 36. miesiącu realizacji projektu do końca jego realizacji
- planowany budżet: ok. 8% kosztów bezpośrednich

Grupa docelowa: pracownicy i pracowniczki sektora oświaty, w tym pracownicy i pracowniczki szkół i przedszkoli oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych.

4. działania upowszechniające

W ramach zadania, w pierwszej kolejności, opracowana zostanie strategia komunikacji wraz z pakietem narzędzi niezbędnych do jej późniejszego zastosowania. Celem zadania jest zapewnienie spójnego, zrozumiałego i wyprzedzającego przekazu o rezultatach projektu do wszystkich grup interesariuszy i interesariuszek. Będą to działania służące komunikacji rezultatów projektu oraz zmian organizacyjnych i merytorycznych wynikających z jego produktów. Strategia komunikacji

będzie odnosiła się w szczególności do założeń kompleksowego wsparcia PPP, standardów organizacyjnych i norm zatrudnienia w PPP, propozycji nowego modelu finansowania wsparcia oraz zasad współpracy pomiędzy poradniami, szkołami, przedszkolami, organami prowadzącymi i innymi interesariuszami. Wdrożenie strategii pozwoli na ograniczenie ryzyk wdrożeniowych, zapewnienie jednolitego rozumienia produktów projektu oraz przygotowanie skalowalnych, dostępnych cyfrowo i możliwych do dalszego wykorzystania narzędzi komunikacyjnych wspierających wdrażanie rezultatów projektu.

Strategia odpowiadać będzie na kluczowe ryzyko towarzyszące złożonym zmianom systemowym, jakim jest rozproszenie i sprzeczność przekazywanych informacji oraz lęk przed zmianą po stronie odbiorców. Strategia będzie opierać się na trzech filarach: jednym, uwspólnionym przekazie płynącym ze wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrożenie (single source of truth), zróżnicowaniu kanałów i intensywności działań w zależności od liczebności i roli grupy odbiorców oraz aktywnym zarządzaniu dezinformacją, stresem i niepokojem jako odrębnym, zaplanowanym strumieniem działań.

Strategia będzie obejmować diagnozę grup odbiorców i odbiorczyń, mapę interesariuszy i interesariuszek, cele komunikacyjne, strukturę przekazów, zasady komunikacji dla poszczególnych grup, katalog kanałów komunikacji, harmonogram działań, podział odpowiedzialności, procedury aktualizacji materiałów, mechanizm obsługi pytań i odpowiedzi, zasady reagowania na ryzyka komunikacyjne oraz wskaźniki monitorowania skuteczności komunikacji.

Strategia obejmuje zdefiniowane grupy odbiorców i odbiorczyń (m.in. kuratoria, wizytatorzy i wizytatorki, placówki doskonalenia nauczycieli, dyrektorzy i dyrektorki szkół i przedszkoli, nauczyciele i nauczycielki, rodzice, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz organy prowadzące), wskazując dla każdej z nich główny przekaz, dobór

narzędzi oraz instytucję wiodącą. Dobór narzędzi będzie różnicowany liczebnością grupy: szkolenia stacjonarne i bezpośrednie spotkania rezerwowane są dla grup najmniej licznych, natomiast grupy liczne obsługiwane są skalownie, przy wykorzystaniu webinarów, nagrań oraz mediów społecznościowych, wspartych linią Q&A pełniącą funkcję systemu wczesnego ostrzegania. Elementem strategii jest opracowanie wspólnej karty przekazu (messaging house) oraz centralnego, wersjonowanego repozytorium materiałów, z którego korzystają wszyscy nadawcy.

W ramach zadania nastąpi także wdrożenie strategii, które zaplanowano w horyzoncie około dwuletnim, w którym 1 rok poświęcony jest wdrożeniu, a 2 początkowi utrwalania. Skuteczność działań upowszechniających będzie mierzona zestawem wskaźników obejmujących zasięg, zrozumienie przekazu, poziom sygnałów niepokoju oraz spójność materiałów.

Prowadzone w ramach zadania działania upowszechniające będą obejmowały wyłącznie działania o charakterze merytorycznym, służące upowszechnianiu wiedzy na temat wypracowanych rozwiązań, a nie promocję projektu.

- planowany termin: po 36. miesiącu realizacji projektu do końca jego realizacji

- planowany budżet: ok. 11% kosztów bezpośrednich

Grupa docelowa: pracownicy i pracowniczki sektora oświaty, w tym pracownicy i pracowniczki kuratoriów, placówek doskonalenia nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych, organów prowadzących, dyrektorzy i dyrektorki szkół i przedszkoli, wizytatorzy i wizytatorki, nauczyciele i nauczycielki, rodzice.

5. przekształcenie założeń kompleksowego wsparcia PPP (z Zadania 1) w procedury operacyjne, opracowanie norm zatrudnienia i wskaźników

monitorowania

Celem zadania jest:

- operacjonalizacja założeń kompleksowego wsparcia PPP (opracowanych w Zadaniu 1) poprzez opracowanie standardowych procedur operacyjnych dla poradni psychologiczno-pedagogicznych (SOP),
- opracowanie norm zatrudnienia personelu w PPP i dołączenie ich do SOP,
- opracowanie wskaźników monitorujących poziom wdrożenia SOP.

1. część zadania stanowi rozwinięcie zadania 1 i wykorzystuje jego rezultaty oraz doświadczenia poradni uczestniczących w konkursach grantowych.

SOP będą dotyczyć: dostępności wsparcia, organizacji pracy i zarządzanie kolejką, procesu diagnostyczno-wspierającego, wykorzystania modelu biopsychospołecznego i oceny funkcjonalnej, profilaktyki, jakości wsparcia, jakości danych i dokumentacji, zasobów kadrowych oraz współpracy ze szkołami i przedszkolami, organem prowadzącym i partnerami międzysektorowymi.

Równolegle opracowane zostaną normy zatrudniania personelu w PPP.

Następnie opracowana zostanie matryca wskaźników operacyjnych, pełniąca dwie funkcje: diagnostyczną (ocenę punktu wyjścia poradni i jej gotowości organizacyjnej do wdrażania SOP) oraz monitorującą (ocenę stopnia wdrożenia SOP).

Wypracowane SOP oraz matryca (narzędzia) zostaną poddane praktycznej analizie w poradniach. Analiza ta ma odpowiedzieć na pytania: czy wypracowane narzędzia dają pożądane rezultaty oraz jak się z nim pracuje. Ustalenia z analizy pozwalają zweryfikować trafność, skuteczność i praktyczną możliwość wdrożenia wypracowanych narzędzi, a wyniki tej weryfikacji stanowią podstawę ewentualnej korekty i opracowania

ostatecznej wersji SOP (w tym norm zatrudnienia) oraz matrycy monitorowania. Takie rozwiązanie zapewnia, że narzędzia będą osadzone w rzeczywistych procesach poradni, a nie wyprowadzone wyłącznie z założeń normatywnych.

Do prac diagnostycznych i walidacyjnych zostanie wybranych 16 publicznych PPP (po jednej z każdego województwa), co do zasady spośród poradni uczestniczących w działaniach grantowych lub zaangażowanych we wdrażanie założeń kompleksowego wsparcia. Wybór nastąpi w transparentnej procedurze obejmującej kryteria formalne oraz ocenę gotowości poradni do udziału w analizie. Udział poradni spoza tej grupy będzie możliwy pomocniczo, wyłącznie gdy okaże się to niezbędne dla zapewnienia reprezentacji województw, dostępności danych lub prawidłowej walidacji.

Efektem zadania będzie pakiet wdrożeniowy składający się z SOP (w tym norm zatrudnienia) oraz matrycy monitorowania. Trwałość projektu, poza działaniami upowszechniającymi i promującymi pakiet wśród poradni, zostanie zapewniona poprzez wykorzystanie pakietu w pracach legislacyjnych MEN nad zmianami przepisów dotyczących zasad finansowania poradni psychologiczno-pedagogicznych, funkcjonowania i zadań poradni psychologiczno-pedagogicznych, statutów poradni psychologiczno-pedagogicznych.

- planowany termin: po 36. miesiącu realizacji projektu do końca jego realizacji;
- planowany budżet: ok. 5% kosztów bezpośrednich.

Grupa docelowa: pracownicy i pracowniczki poradni psychologiczno-pedagogicznych.

6. Koszty pośrednie

Koszty pośrednie to koszty administracyjne związane z techniczną obsługą realizacji projektu oraz jego zarządzaniem:

- a) koszty kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w tym koszty wynagrodzenia tych osób, wyposażenia ich stanowiska pracy, ich przejazdów, delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,
- b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),
- c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym ta dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
- d) koszty obsługi księgowej (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biura rachunkowego),
- e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (np. czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
- f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
- g) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.), z wyłączeniem działań, o których mowa w art. 50 ust. 1 lit. e rozporządzenia ogólnego,
- h) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,

- i) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za sprzątanie, ochronę, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,
- j) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu,
- k) koszty biurowe związane z obsługą administracyjną projektu (np. zakup materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych, koszty usług powielania dokumentów),
- l) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy,
- m) koszty ubezpieczeń majątkowych.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?

Tak

Podmioty, które będą partnerami w projekcie ze wskazaniem realizowanych zadań i uzasadnienie wyboru partnerów:

Potrzeba realizacji projektu w formule partnerskiej wynika z konieczności połączenia zasobów MEN z zasobami instytucji posiadającej znaczące zaplecze naukowe (optymalnie uczelni). Taka formuła zapewni synergię pomiędzy administracją rządową oraz uczelnią, z których każde dysponuje zasobami, które wzajemnie się uzupełniają – administracja posiada wiedzę i umiejętności z zakresu obowiązujących regulacji oraz umocowanie prawne do tego, by wprowadzać zmiany i je regulować przepisami; uczelnia posiada zasoby naukowe oraz wiedzę praktyczną. Połączenie tych dwóch zbiorów zasobów i kompetencji pozwoli na stworzenie najbardziej efektywnych rozwiązań wraz z ich wdrożeniem w oparciu o fakty i dane.

MEN współpracuje regularnie z uczelniami i dostrzega znaczące korzyści z takiej współpracy. Efekty takiej współpracy dostrzegają również odbiorcy wsparcia.

Wybrany do realizacji projektu partner (SGH) posiada odpowiednie zaplecze

kadrowe i badawcze do realizacji zadań w projekcie i wspierania wnioskodawcy w opracowywaniu i wdrażaniu rozwiązań na rzecz podnoszenia jakości wsparcia świadczonego przez PPP, opracowania wariantów modelu finansowania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, a także strategii komunikacji. Współpraca w projekcie pozwoli na jego bardziej efektywną realizację i wprowadzanie zmian na bieżąco oraz zapewni trwałość w postaci wymiany doświadczeń i kompetencji pomiędzy sektorem naukowym i administracji, jak również w postaci stworzenia sieci współpracy pomiędzy instytucjami.

Doświadczenie partnera pochodzi z obszarów takich jak: zarządzanie (w tym zmianą), organizacja pracy, współpraca z JST, edukacja, finansowanie instytucji publicznych, komunikacja.

Partner posiada kadre, wśród której znajduje się co najmniej 5 osób z tytułem profesora (uczelni lub zwyczajnego) z zakresów: zarządzania, ekonomii i finansów, a także kadra z zakresu psychologii lub pedagogiki. Personel projektu po stronie partnera ma w swoim dorobku co najmniej 10 publikacji z zakresu zarządzania lub psychologii.

Do zadań wybranego partnera, we współpracy z MEN, należeć będzie:

- opracowanie praktycznych zaleceń wdrażania wypracowanych standardów, zgodnie z modelem zarządzania zmianą w organizacji;
- przygotowanie założeń kompleksowego wsparcia;
- konsultacje dla grantodawców;
- stały monitoring działań wdrożeniowych i aktualizacja praktycznych zaleceń (jeżeli będzie taka potrzeba);
- współpraca przy opracowaniu regulaminu konkursu, jak i regulaminu udzielania grantów.

Czy projekt będzie projektem grantowym?

Nie

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie

2. kwartał 2023 r.

Przewidywany okres realizacji projektu

wrzesień 2023 r. – grudzień 2028 r.

Szacowany budżet projektu

Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN):

- w roku 2023: 0,00
- w roku 2024: 1 778 407,63
- roku 2025: 1 361 490,16
- w roku 2026: 1 363 298,14
- w roku 2027: 1 744 691,81
- w roku 2028: 1 744 691,80
- ogółem: 8 192 579,54

Wymagany wkład własny beneficjenta (PLN): Nie

Szacowany wkład UE (PLN): 6 760 516,64

Cross-financing: Nie

Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami:

Wskaźniki rezultatu

Liczba wdrożonych koncepcji kompleksowego wsparcia poradni
psychologiczno-pedagogicznych

Wartość docelowa dla projektu: 1

Liczba wdrożonych strategii komunikacji

Wartość docelowa dla projektu: 1

Wskaźniki produktu

Liczba opracowanych koncepcji kompleksowego wsparcia poradni
psychologiczno-pedagogicznych

Wartość docelowa dla projektu: 1

Liczba wariantów modelu finansowania wsparcia psychologiczno-
pedagogicznego dzieci, uczniów i uczennic

Wartość docelowa dla projektu: 4

Liczba opracowanych pakietów wdrożeniowych

Wartość docelowa dla projektu: 1

Szczegółowe kryteria wyboru projektów

Nie dotyczy

Podpis osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w zakresie Roczego Planu Działania

Miejscowość, data:

Podpis osoby upoważnionej: